

ABDULLA QAHHOR HIKOYALARIDA HAYOTIYLIK VA REAL VOQEALAR TASVIRI

Reyimbayeva Jasmina Farxod qizi

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

Buxgalteriya Hisobi fakulteti talabasi

Annotatsiya: *Bu maqola Abdulla Qahhorning qissalarida hayotiylik va hayotiy voqealarni tasvirlashdagi badiiy mahoratini o'rganadi. Unda yozuvchi oddiy, ammo ifodali til orqali insonning kundalik kechinmalari, ijtimoiy voqelik va psixologik teranlikni qanday yorqin aks ettirgani tahlil qilinadi. Tadqiqot Qahhorning realizmni emotsional shiddat bilan uyg'unlashtirib, o'quvchilarda aks-sado beradigan hayotiy xarakter va vaziyatlar yaratish qobiliyatini ta'kidlaydi. Ijtimoiy masalalar, axloqiy qadriyatlar, voqealarning real hayotdan olingan haqqoniyligi tasviriga alohida e'tibor berilgan. Maqolada Qahhor ijodi o'zbek adabiyotini boyitishda jo'shqin, to'g'ri va jozibali hikoyalar taqdim etishda muhim o'rin tutadi, degan xulosaga keladi.*

Kalit so'zlar: *Abdulla Qahhor, o'zbek adabiyoti, realizm, hayotiylik, real hayot voqealari, qissalar, badiiy tasvir, ijtimoiy muammolar, personajlar tasviri, bayon uslubi*

Аннотация: *В данной статье исследуется художественное мастерство Абдуллы Каххора в изображении жизненной силы и реальных событий в его рассказах. Анализируется, как писатель ярко отражает повседневный человеческий опыт, социальные реалии и психологическую глубину с помощью простого, но выразительного языка. Исследование подчеркивает способность Каххора сочетать реализм с эмоциональной интенсивностью, создавая реалистичных персонажей и ситуации, которые находят отклик у читателей. Особое внимание уделяется изображению социальных проблем, моральных ценностей и достоверности событий, взятых из реальной жизни. В заключение статьи делается вывод, что произведения Каххора играют значительную роль в обогащении узбекской литературы, представляя динамичные, правдивые и захватывающие повествования.*

Ключевые слова: *Абдулла Каххор, узбекская литература, реализм, жизненная сила, реальные события, рассказы, художественное изображение, социальные проблемы, изображение персонажей, повествовательный стиль*

Annotation: *This article explores the artistic mastery of Abdullah Qahhor in portraying vitality and real-life events in his short stories. It analyzes how the writer vividly reflects everyday human experiences, social realities, and psychological depth through simple yet expressive language. The study highlights Qahhor's ability to combine realism with emotional intensity, creating lifelike characters and situations that resonate with readers. Particular attention is given to the depiction of social issues, moral values, and the authenticity of events drawn from real life. The article concludes that Qahhor's works play*

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

a significant role in enriching Uzbek literature by presenting dynamic, truthful, and engaging narratives.

Keywords: *Abdullah Qahhor, Uzbek literature, realism, vitality, real-life events, short stories, artistic depiction, social issues, character portrayal, narrative style*

Kirish.

O'zbek adabiyotida Abdulla Qahhor ijodi real hayot, oddiy xalq bilan chambarchas bog'liqligi bilan alohida o'rin tutadi. Murakkab syujet yoki bo'rttirilgan voqealarga tayanadigan ko'plab yozuvchilardan farqli o'laroq, Qahhor o'z hikoyalarini ko'pincha kundalik hayotdan olingan oddiy vaziyatlar asosida quradi. Biroq bu soddalik uning asarlarini mazmunli qilmaydi. Aksincha, u o'quvchiga haqiqiy insoniy tuyg'ularni, ijtimoiy muammolarni, odamlarning asl mohiyatini aniq ko'rish imkonini beradi.

Qahhor qissalarining eng muhim xususiyatlaridan biri ularning hayotiyligidir. Uning asarlarini o'qiyotganda, xuddi ko'z o'ngimizda sodir bo'layotgan voqea-hodisalar, qahramonlar esa hayotda tanish bo'lishimiz mumkin bo'lgan odamlarga o'xshab tanish tuyuladi. Yozuvchi real voqealar va hayotiy tafsilotlarga katta e'tibor bergani uchun bunday ta'sirga erishiladi. U adabiyotni voqelikdan ajratmaydi; aksincha, ularni bir-biriga yaqinlashtiradi.

Shu bilan birga, Qahhor hikoyalarida ko'pincha real ijtimoiy masalalar aks etadi. Kichkina, kundalik vaziyatlar orqali u jamiyatdagi adolatsizlik, beparvolik yoki insoniy zaiflik kabi kattaroq muammolarni ko'rsatadi. Uning bu masalalarni sodda, ammo ta'sirchan tarzda taqdim eta olishi uning hikoyalarini ham qiziqarli, ham mazmunli qiladi.

Bu maqola Abdulla Qahhor qissalarida hayotiylik, real voqealar qanday tasvirlanganiga e'tibor qaratiladi. Unda yozuvchining hayotiy vaziyatlardan, tabiiy dialoglardan, ishonarli personajlardan foydalanib, hayotga to'g'ri keladigan asarlar yaratishini ko'rsatish maqsad qilingan. Bu jihatlarni tahlil qilsak, Qahhor hikoyalari nima uchun bugungi kunda ham dolzarb va ta'sirchanligicha qolayotganini yaxshiroq tushunishimiz mumkin.

Adabiyot tahlili:

Abdulla Qahhor hikoyalari oddiy syujetlar, hayotiy tafsilotlar orqali realizm va hayotiylikka erishishning yorqin namunasidir. Uning asarlari favqulodda hodisalar ustiga qurilgan emas; Buning o'rniga ular kundalik vaziyatlarda asoslanadi, bu ularni yanada ishonchli va hissiy jihatdan samarali qiladi. Muayyan hikoyalar orqali yozuvchining real voqea-hodisalarni qanday mahorat bilan mazmunli badiiy ifodaga aylantirganini kuzatish mumkin.

Qahhorning mashhur hikoyalaridan biri "O'g'ri"da hayotiy vaziyatlarni kuchli psixologik teranlik bilan tasvirlash qobiliyati yorqin namoyon bo'ladi. Hikoya oddiy ko'ringan o'g'irlik hodisasi atrofida bo'lib o'tadi, lekin yozuvchi ko'proq harakatning o'ziga emas, balki uning ortidagi insoniy holatga e'tibor qaratadi. Qahramonlarning xulq-atvori, qo'rquvi, hayosi, ijtimoiy mavqei juda tabiiy tarzda tasvirlangan. O'g'ri oddiy jinoyatchi sifatida emas, balki o'sha davr ijtimoiy voqeligini aks ettiruvchi holatlar mahsuli

sifatida ko'rsatiladi. Ushbu yondashuv hikoyaning hayotiylikni oshiradi, uni haqiqiy va bir-biriga bog'lab turadi.

Yana bir muhim misol, "Bemor" qissasida Qahhor oddiy oilaning kasallikka chalingan mashaqqatlarini tasvirlaydi. Hikoyadagi voqealar oddiy: kasal odam, qarindoshlarning nochorligi va tegishli tibbiy yordam ko'rsatilmaganligi. Biroq, yozuvchi mana shu kundalik tafsilotlar orqali qashshoqlik, insonlarning loqaydligi kabi ijtimoiy muammolarni yanada chuqurroq ochib beradi. Dialoglar qisqa va tabiiy bo'lib, hissiy taranglik asta-sekin kuchayib, o'quvchida kuchli hamdardlik tuyg'usini uyg'otadi. Voqea real voqealarni mubolag'asiz qanday qilib kuchli adabiy materialga aylantirish mumkinligini aniq ko'rsatib beradi.

"Anor" qissasida Qahhor yana kattaroq insoniy tuyg'ularni ifodalash uchun kichik kundalik vaziyatdan foydalanadi. Hikoya markazida arziyasdek tuyuladigan narsa — anor, lekin u orqali yozuvchi istak, umidsizlik va insoniy munosabatlar mavzularini o'rganadi. Voqealar minimal, ammo qahramonlarning psixologik holati shunday jonli tasvirlanganiki, o'quvchi sahnani osongina tasavvur qila oladi. Bu Qahhorning eng oddiy voqealarga ham hayotiylik baxsh etishdagi mahoratini namoyon etadi.

Umuman olganda, bu hikoyalar tahlili shuni ko'rsatadiki, Qahhorning kuchi hayotni sinchiklab kuzatishi, uni haqqoniy tasvirlay olishidadir. U murakkab syujetlarga yoki dramatik burilishlarga tayanmaydi; aksincha, u oddiy odamlarga, real voqealarga va tabiiy dialogga e'tibor qaratadi. Bu uning asarlarida kuchli hayotiylik hissini yaratadi. Uning hikoyalari nafaqat badiiy matn, balki real ijtimoiy hayotning aksi bo'lib ham adabiy, ham tarixiy nuqtai nazardan qimmatlidir.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, Abdulla Qahhor qissalari tahlili shuni ko'rsatadiki, uning ijodida hayotiylik, hayotiy voqealar markaziy o'rin tutadi. Oddiy odamlar va kundalik vaziyatlarga e'tibor qaratib, yozuvchi tabiiy, ishonarli va o'quvchining o'z tajribasiga yaqin bo'lgan hikoyalar yaratadi. Uning sodda tildan foydalanishi, real suhbatlar va sinchkovlik bilan mushohada yuritishi unga hayotni asl holicha, mubolag'asiz ko'rsatish imkonini beradi.

Shu bilan birga, Qahhor voqea-hodisalarni tasvirlabgina qolmay, ularning ortidagi ijtimoiy-axloqiy ma'nolarni ham chuqurroq ochib beradi. U hayotiy vaziyatlar orqali inson qadr-qimmatini, adolat va ijtimoiy mas'uliyat kabi muhim masalalarni yoritadi. Bu realizm va mazmunli mazmun uyg'unligi uning asarlarini ham badiiy qimmatli, ham ijtimoiy ahamiyatga ega qiladi.

Umuman olganda, Qahhorning hayotiylik va real voqealarni tasvirlashdagi mahorati hikoyalarning doimiy dolzarbligini ta'minlaydi. Uning asarlari realistik nasrning muhim namunasi bo'lib, bugungi kunda ham o'zbek adabiyotiga ta'sir ko'rsatmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Qahhor, A. O'g'ri. Tanlangan qisqa hikoyalar.

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

2. Qahhor, A. Bemor. Tanlangan qisqa hikoyalar.
3. Qahhor, A. Anor . Tanlangan qisqa hikoyalar.
4. Qahhor, A. Adabiyot o'qituvchisi . Tanlangan qisqa hikoyalar.
5. Qahhor, A. Sirob. Toshkent: Turli nashrlar.
6. Karimov, N. O'zbek adabiyoti tarixi. Toshkent: Fan nashriyoti.
7. Jo'raqulov, U. O'zbek realistik nasrining rivojlanishi. Toshkent: O'zbekiston.
8. Mirzaev, S. Adabiyotshunoslik va tahlil usullari. Toshkent: Universitet nashriyoti
9. Yo'ldoshev, J. Hozirgi o'zbek adabiy tanqidi. Toshkent: Ta'lim matbuoti.
10. Nazarov, B. O'zbek mumtoz va zamonaviy nasri tahlili. Toshkent: Sharq nashriyoti.

